

• GIÁ BÁN

ĐÔNG-PHÁP-NGOẠI-QUỐC	
Một năm... 5.000	6.500
Sáu tháng... 2.800	3.500
Ba tháng... 1.500	2.000

Mua báo phải trả tiền trước.
Thư và mandat gửi cho
M. TRẦN BÌNH-PHIÊN. — Al
đăng quảng cáo, việc riêng,
xin thương - nghĩ trước.

TIẾNG-DÂN

La Voix du Peuple

MỖI TUẦN XUẤT BẢN HAI LẦN: THỨ TƯ VÀ THỨ BẢY

RÀO QUẢN
Số 173, đường Đông-bà-Huê
Hộp thư: số 81
Giấy thép nói: số 62
Giấy thép: TIENG-DAN - Huê

Muon thi được
(Vouloir c'est pouvoir)

LÒNG DỤC-VỌNG CỦA LOÀI NGƯỜI

TRÊN CON ĐƯỜNG TẤN-HÓA

DỤC-VỌNG VỚI NHỤC-DỤC KHÁC NHAU THẾ NÀO ?

Trên đường tấn hóa của loài người, cứ thấy tấn hóa luôn luôn; suy nguyên cái máy tấn hóa sẽ di phát động, không có gì khác hơn là mỗi lòng dục vọng của loài người; nghĩa là do mỗi dục vọng cả và đường xu xác cả và đường tinh thần, thối xúc loài người, buộc phải tìm phương kiếm cách làm thế nào cho mỗi dục vọng ấy được thỏa mãn. Nguyên động lực của xã hội khởi nguồn từ đó. Nhiều nhà xã hội học trừ danh ở thế giới, như Ngã-độc nước Mỹ, Viễn-dăng Long-cát nước Nhật, đều chủ trương thuyết ấy.

Mới nghe hai chữ «dục vọng», theo học thuyết «cấm dục» «át nhân dục» bên phương Đông ta, ai cũng lấy làm lạ tại chương mới, cho là khêu gợi hại cho người đời, sẽ có lưu lỵ. Hiểu thế là lầm; mà nguyên do cái lầm ấy, chính là tại nhập chung mỗi dục vọng với nhục dục làm một vật mà không phân biệt. Vậy muốn biết dục vọng quan hệ với sự tấn hóa thế nào, phải biết rõ cái giới thuyết dục vọng khác với nhục dục là thế nào đã.

Đời mà muốn ăn, lạnh mà muốn mặc, cùng nam nữ thanh sắc nọ kia, ấy là nhục dục. Nhục dục thì phát khởi có hồi; qua cái hồi ấy thì không còn hưng vị gì nữa. Còn dục vọng thì có tánh vĩnh viễn, không khi nào dứt đoạn. Bởi vậy dục vọng có thể gồm mỗi nhục dục ở trong, mà nhục dục không thể bao quát được dục vọng. Nói theo nghĩa cạn gần, như ăn thực, nam nữ, ấy là nhục dục; người cũng đồng như động vật, song ăn uống làm thế nào cho hợp với vệ sinh, nam nữ phải thế nào cho hợp với lễ nghĩa chính đáng, ấy là dục vọng. Lại như cũng việc ăn thực nam nữ ấy, song loài vật thì gặp đâu hay đấy, biết ngày nay mà không biết ngày mai, ngày một là thế nào; còn loài người thì tính việc lâu dài trọn đời mà không phải tính việc mai chiều. Ấy là nói qua về đường xu xác mà những mỗi dục vọng có khác với nhục dục là thế, huống gì nói về đường tinh thần thì những mỗi dục vọng cao thượng biết là bao nhiêu!

Kia nhà anh hùng hảo kiệt, vọt chim chưa cháy, hy sinh cả thấy để lập ra công nghiệp có ích cho đời, không phải

do lòng dục vọng xui dục hay sao? Suy ra các nhà đại phát minh, đại thám hiểm, theo một mục đích do lòng dục vọng đã chỉ dẫn mà một đời chăm chăm đi cho tới cái mục đích ấy, ngoài ra không thấy cái gì nguy hiểm, như Kha-luân-Bô đi tìm Mỹ châu, như mấy nhà khảo sát nơi biển băng núi lửa kia, nào có phải vì mỗi nhục dục đâu, chính là do lòng dục vọng chính đáng và cao thượng có cái mãnh lực vô hình, đặc người ta lên con đường phi thường khác tục mà ít người làm được vậy.

Bởi vậy nên các nhà học giả Âu Mỹ ngày nay đã nhận rằng phạm dân tộc nào mà lòng dục vọng vì đại thành cường, thì dân tộc ấy tấn bộ chóng; trái lại dân tộc nào mà lòng dục vọng dè hèn liệt nhược, thì dân tộc ấy suy nhược mà có ngày không đứng chun trên mặt địa cầu này được. Lòng dục vọng của loài người, quan hệ thật (Xem tiếp trang 3 cột 3)

Tha-Son-Thạch

Thái độ nước Mỹ đối với cuộc Trung-Nhật xung-dột

Lời phát biểu của Quốc vụ khanh Sử đình Sinh

Theo tin Hoa Thịnh Đốn ngày 21-3-82. Quốc vụ khanh Sử đình Sinh có lời trình với Thượng nghị viện nói rõ chính sách và thái độ đối với vấn đề Viễn đông. Đại ý nói Hội nghị Hoa-Tĩnh Đốn chuẩn hĩa cho Nhật bản được nghị quyết về những miền cai đường thuộc quyền thống trị của Nhật (tức là hợp định của Anh Mỹ và Nhật cộng đồng về việc phòng ngự lãnh thổ ở Thái bình dương, trong đó mỗi đều cùng hạn chế nhau). Điều hợp nghị ấy có kể tục duy trì được cùng không, xem theo vấn đề Trung-Nhật xung đột ngày nay giải quyết thế nào mới định được. Nếu như người Nhật làm đúng cái quyền ở Thái bình dương, thì nước Mỹ cũng phải bỏ cái nguyên tắc hạn chế mà kiến trúc thêm chỗ căn cứ cho hải quân Mỹ và khoét trương thế lực ở Thái bình dương để phòng khi Nhật bản chủ trương Trung quốc và Thái bình dương thế lực vào các thị trường....

Một tờ báo Nữu ước có phê bình lời Quốc vụ khanh nói trên, cho là lời nghiêm nghĩa chính và chỉ rõ những sự nguy hiểm sau lúc điều ước Hoa-Tĩnh Đốn bị phá hoại. Vì điều ước ấy chính là bảo chứng cho chủ quyền Trung quốc được hoàn chỉnh. Điều ước ấy bị phá hoại thì cuộc quốc tế ở mặt biển Thái bình dương thế nào cũng bị lay động.

Cuộc Trung-Nhật xung đột này, lâu nay chỉ thấy một bên Mỹ có hơi nóng lòng một chút....

Con ma vật - chất với ông thần lương - tâm

(Giấc mộng la lũng của quan Tham R.)

Đêm ấy là đêm nào nhớ chừng như một đêm về mùa xuân năm 1928. Trong một gian phòng kê tòa nọ đèn điện sáng choang, mùi hoa thơm nức; trông vào bên trong, ha bên tường liền treo đồ chơi, trên cái bàn giấy chất vài ba chồng cả sách và báo, xen vào vài cái bình hoa; một cái ghế dài bên cạnh bàn giấy, một người thiếu niên, nét mặt thanh tú, trạc độ 25-26 tuổi, đương ngồi xem sách và báo, thỉnh thoảng lại ngồi lại bàn viết, viết rồi lại ghé nằm, như tưởng đương thảo một bài gì đó.

Đó là phòng giấy riêng trong nhà quan Tham R., mà đêm ấy là cái đêm sau khi thi đỗ ra trường được bỏ vào tòng sự Tòa... đã 1 năm 2 tháng 5 ngày.

Cái đêm la lũng làm sao mà nó chia t'ch cái đời quan Tham làm hai đời người. Khiến cho quan Tham mỗi khi nhớ đến, vừa tức giận, vừa tủi hảm, lại vừa ăn năn, mà xem như trọn cả đời người, không sao mà kéo lại được quang cảnh cái đêm ấy! Vậy trước khi kể chuyện xảy ra trong cái đêm kỳ khôi, gây ra đoạn lịch sử nửa đời phần sau của quan Tham R. xin lược thuật một ít lý h sử của ông, về nửa phần trước mà lấy cái đêm nói trên làm cái bở (gởi):

Quan tham R. là một người thanh niên, lúc đi học có tiếng là thông minh hơn người, lại rất là nhút nhát. Hóa và giàu lòng tin thủ. Trong khi mới chuyển quốc gia xã hội, thường bài xích bọn tham nhũng mà tán dương người chí sĩ. Trong khoảng năm 1925 và 1926, nào xin ăn xá cho cụ Sào Nam, nào có động đấm tang cụ Tây Hồ cùng vận động chánh đảng nghị viên gì gì, quan tham đều chỉ một phần trọng yếu trong những tấn hoạt kịch ấy, nên ông chúng và họ bạn ai cũng kính phục là một tay thanh niên khảng khái. Khi ra làm việc, có lương bổng và cưới được người vợ gầu, và phải vật chất cũng sắm sửa một ít cho tiện việc ứng xử giao thiệp. Song mà đời chưa nhàn nhàn nên cái nào còn sáng suốt đương giữ một phần cho mỗi tư tưởng cao thượng. Trong khi làm việc ránh ngài còn làm bạn với quýt, sách tờ báo, thỉnh thoảng thấy việc gì trái mắt hại đời, ngài lại viết bài đăng báo mà công kích. Cái đêm la lũng này chính là một đêm ngài định viết một bài đăng báo tuyên bố tội trạng vì tham quan kia.

Boong! đồng hồ đánh 1 giờ khuya, trong khi nghĩ ngợi, quan tham nghe một, gác tay lên trán, như mê như tỉnh, bỗng nghe tiếng xe ô tô toát toát, đầu xa, lần lần gần tới đứng chính trước cửa phòng mình. Cái tiếng nghe tiếng gõ cửa, quan vội vàng bước ra. Ngọn đèn điện trong nhà lại ra ngoài đường, đột vào cái xe láng bóng kia trên xe một người đặc độ trên dưới 30 tuổi, ăn mặc rất đúng một, bước xuống bắt tay chào quan Tham còn bộ mặt rất tươi cười, khách khứa nói chuyện.

Chủ — Ngài ở đâu lại như tôi chưa có ai hân hạnh được tiếp chuyện lần nào?

Khách — Vâng, tôi với quan vẫn chưa biết mặt nhau, song thân giao đã mấy năm nay.

Quan Tham thấy nói, có bộ ngạc nhiên:

— Tôi chưa được hiểu? ngài đã hạ cố đến tôi xá, xin cho biết phương danh quí tánh.

— Vâng, tôi là Võ-văn-Minh, cũng là bạn lâu học, mà có bước trước quan một bước, nên quan không gặp?

— Không mấy khi ngài đời gót ngọc lại đây, tất có điều gì kiến giáo.

— Phải, có điều cần lắm chứ. Không dấu chi quan, tôi vì anh em tân thời ủy thác làm chủ một cái hội gọi là «Vấn m nh vật chất» trên mười mấy năm nay, khắp cả ba kỳ, trong đám này học, mưu, phần đã vào hội đến tám chín. Lâu nay nghe tiếng quan là nhiệt tâm Âu hóa nên không từ đường độ, tôi mới quan vào một chun trong hội để làm gương cho bọn thanh niên và giúp trong hội thêm một tay có thế lực, ý quan thế nào?

— Ngài đã biết đến, tôi vẫn cảm cái thanh tỉnh của ngài, song xin hỏi mục đích của quí hội thế nào? (Quan Tham nghe hai chữ vật chất đã có ý nghĩ song chưa hiểu lai lịch người kia nên còn hồi dò xem).

Khách — Mục đích là cổ động và tấn trợ đồng bào ta theo chủ nghĩa Âu hóa cho hợp với thời thế ngày nay mà nhất là xu hướng về bên vật chất. Trong sự cần dùng về bộ phận vật chất ai thiếu cái gì hội cũng đủ năng lực mà tấn trợ cho đạt chỗ mỹ mãn được cả.

Chủ — Vậy đại thể à! vậy như sự cần dùng của tôi còn khem khuyết nhiều lắm, xin nói đại khái mà chưa có nhà lầu, di chưa có ô-tô, ăn mặc còn chưa dùng một, và xem tôi dài tặc cũng chưa được thỏa lòng... Như vậy hội thì hội có thể giúp cho tôi mãn nguyện được không?

Khách — Sao lại không! hội tôi có thể giúp cho quan, quan muốn gì được vậy chỉ nói ra là, hướng đi làm thường nói trên là bọn lái trai không thể thiếu khó gì mà không giúp được!

(Cứn nĩa)
Mộng Giác

Lời ngụ ngôn có thú vị của một nhà đại biểu ở giữa hội súc quán.

Báo Tiếng dân mới rồi có đăng bài: người có khôn hơn vật không? Tuy là chỉ sự chịch tranh, song đứng trong ngoài và nói chung cả lịch sử loài người xưa nay cho bà con mình nghe mà thôi. Không ngờ ở giữa hội súc quán đã có một cái đại biểu liệt cường mà có ông đại biểu phát biểu một lời ngụ ngôn, không những không phản người với vật riêng ra mà lại dùng vật để ví với người, thành ra một câu ngụ ngôn rất thú, lại được cử tọa tặng cho cái huy hiệu là ông B.-dốp mớ (Esop người Hy Lạp, một nhà ngụ ngôn):

Tin Genève ngày 25 Février ở gần hội súc quán, đại biểu Tây-Ban-Nha là Phụng Đại-Lý Nhũ lý loài vật vì với liệt cường về việc súc quán nói rằng:

Sự tôi thấy con Ô thì chủ trương nên dẹp cặp cánh; Ô thấy chủ Trâu thì đề nghị nên chặt cặp sừng; chủ Trâu sợ Cọp lại chế trượng nên bỏ bộ nanh vuốt. Bức Gấu (chỉ Nga) thấy cái lối ganh nhau như thế bên nói: «các bác nên bỏ cả các đồ lợi kia để tôi đem về dùng....» Nói xong cứ tợn đều cả cười.

Câu nói khôi hài mà thật chí lý, tỏ ra cái tim đen lịch kỷ của loài người. Ai tin cái thuyết hòa bình, hãy xem câu ví dụ ấy!

LỊCH-SỬ NƯỚC HOA-KỲ

CHƯƠNG THỨ NHƯT

Thời kỳ thuộc địa (1492-1763)

I — Người Âu tìm được Tân-thế-giới. — Trước thế kỷ 15, người Âu vẫn lấy Cận đông làm thị trường trọng yếu cho việc thương mại của họ. Vào khoảng giữa thế kỷ 15, thành Constantinople bị người Thổ Nhĩ Kỳ, việc thương mại của người Âu-lý bởi đó mà bị ngăn trở ở Cận đông. Họ bèn xoay mặt khác để tìm thị trường. Nhờ chuyện ông Marco Polo buổi trước có đi đến Trung-quốc là xử rất nhiều vàng bạc, họ tìm đường đến Á-châu. Năm 1486, ông Bartolomé Diaz, người Bồ-đào-Nga, đi vòng châu Phi để tìm đường sang châu Á; năm 1492, ông Christophe Colomb, người thành Gê-nơ, lại bằng một mặt phía tây mà đi để tìm đường sang châu Á.

Ông Christophe Colomb mục đích kiếm đường sang Á-châu mà tìm, cứ lại tìm ra Tân-thế giới. Ông tìm thấy Trung-Mỹ và Nam-Mỹ. Vì khi ông ra đi có một vua Tây-Ban-Nha và vua Bồ-đào-Nga giúp, cho nên khi Trung-Mỹ và Nam-Mỹ tìm ra được thì giáo hoàng La mã cũng đòi xử lý cho hai nước Tây-Ban-Nha và Bồ-đào-Nga. Bắc Mỹ thì ít năm sau người Pháp và người Anh mới đến.

II Người Pháp và người Anh đến Bắc-Mỹ. — Người Pháp và người Anh đến Bắc-Mỹ, thì ở đó đã có sẵn một giống thổ dân gọi là người Da đỏ. Giống người ấy khắp Tân-thế giới đều có, nhưng ở Bắc Mỹ thì đông hơn. Cách cư xử, đường sinh hoạt của họ cũng giống như mọi ở miền thượng du xứ ta.

Người Pháp ban đầu đến đánh cá xung quanh đảo Terre-neuve. Năm 1524, vua François Ier sai ông Jean Verrazano đến thám sát đất đai xung quanh bãi biển sông Saint-Laurent mà đã tên là Nouvelle-France. Xứ Nouvelle-France về sau tức là thuộc địa Canada của nước Pháp.

Người Pháp chọn phía bắc của Bắc Mỹ, còn người Anh thì chọn phía nam. Năm 1578, hoàng hậu Elisabeth sai ông Walter Raleigh sang Bắc Mỹ. Ông đến chọn một vị trí để lập một cái đồn ở Virginia. Chính ông đã lấy giống khoai tây và thuốc lá ở đó đem về Âu châu trước tiên. Hai mươi năm về sau, vua Jacques Ier cho phép một hội buôn lớn ở Luân-đôn sai ông John Smith sang lập thuộc địa khác ở Bắc Mỹ. Ông đến chọn vị trí ở phía bắc xứ Virginia mà đặt tên là Nouvelle-Angle-erre. Hai mươi năm sau, ngay lúc mới lập ra thuộc địa, tuy thuộc thuộc về Triều đình Anh, nhưng cũng chia ra mấy chục «xóm» nhỏ mà tự trị. Một xóm cử ra hai nghị viên. Các nghị viên ấy họp lại thành một hội nghị để làm cơ quan chánh trị của hai xứ. Mười năm, ở Anh-cát-Lợi có loạn tôn giáo, phái Puritains thường bị áp chế, nên bỏ bản quốc sang Nouvelle-Angle-erre rất nhiều. Họ lập thành nhiều thuộc địa nhỏ ở đó. Vào khoảng giữa thế kỷ 18, dân số của tất cả các thuộc địa người Anh ở Bắc Mỹ đã đến gần một triệu rưỡi người. Lại có hai ba mươi vạn người đến họ đem ở ở Phi sang.

III Pháp Anh xung đột ở Bắc-Mỹ. — Nói tóm lại, cả vùng Bắc Mỹ, ngoài năm ba thuộc địa lại của Tây-ban-Nha và Hà-Lan, còn bao nhiêu thì bị Pháp và Anh chọn cả. Hai bên xung đột nhau mãi, đến năm 1763 thì Pháp thua, phải nhượng hết cả thuộc địa của mình ở Bắc Mỹ cho Anh. Xứ Canada quay trở lại làm thuộc địa Anh là từ năm ấy.

VĂN-VĂN

Lại bài thơ «Bung bình»

Độc bài thơ «bung bình» đăng báo «Tiếng dân» ngày 2 Février 1982. Ấy là có một bài văn không bình phẩm, không biết của ai, ý tưởng muốn tượng như bài trước mà văn chương có vẻ nhảm nhí, xin gửi tặng quí báo để chia vui cùng các bạn độc giả.

Chỉ biết tiền thối có biết gì!
Bụng to mà miệng li ti li.
Chánh bành ra rửa đũa ăn mãi,
Đút nhét vô huyệt chả nói chi.
Lâm tường đôi mắt còn liếc liếc,
Đề quân trẻ nhỏ cứ thu đi.
Ngày đêm lúc lúc coi chừng đố,
Chứng đã đầy thời phải đắp ra.

TRUYỀN KINH SÁP LẬP

(1) Người ta thường nói «Đại tướng bung bình».

Xem cảnh chùa

Từ chùa núi đã nấp bóng ô,
Cái cảnh thì bị cũng làm trò.
Kính không sư ngồi làm bầm,
Hương đèn chủ tịch chợp mắt.
Gọi hồn chẳng tìm thường nghe đố,
Tế độ thần trông chẳng thấy mô.
Phật ở trong lòng lòng tức Phật,
Cần gì miệng Phật chữ «nam vô».

Mlle P.K. L.

Xuân cảm

Xuân qua xuân lại cuộc xây vòn,
Chở củi củi với cái xuân.
Chén rượu phôi pha bên thế sự,
Cầu thơ thừa hưởng thái bình thân.
Giương sơn muốn dìm còn tro đó,
Tang hải bao phen đã đổi dần.
Trời gợn tang dương trong vũ trụ,
Nguyên cung non nước, nguyên cung dần.

Bích-Khê

ĂN MỪNG VỘI QUÁ

(Của trả lời cay chua của một người khách trú)

Trong khoảng gần đây, về cuộc Trung-Nhật xung đột ở miền Thượng hải Ngã-tung, theo tin trên báo thì Nhật nói Nhật lên, ở Saigon Chợ lớn, chúng ta không biết đâu là xác thực; song dầu thế nào, chắc Tân cũng có trận hơn, nên các chế khác ăn mừng dần lên, ở Saigon Chợ lớn thì họ đốt pháo rầm trời, để lên tiền lại bị phạt mà họ cũng có đời. Mà nào có phải mấy chủ kiến này bên này mừng, sướng mà thôi đấy, chính ở Thượng hải, họ cũng làm tiệc mừng kia....

Ăn mừng thật vội quá! Phóng như mai một mà đuổi quân Nhật về, dứt lại được Miền châu, thì mừng đến chừng nào, có lẽ chúng ta phải ăn đồ gì mà che lại đây mới lại mới chịu nổi cái không khí đối phó của họ, không thì ngọt mà điếc đi nữa kia!

Ài có giặc cướp lực tới trong bếp, nhà tan cửa nát, đến giường thờ ghế ngựa lo dốt đi nơi khác, mà bọn con cháu ăn mừng, mừng nói gì chứ!

Trên chuyện xe lửa Vinh-Tourane, Chúng Ông gặp một người khách, nhân nói câu chuyện ăn mừng như trên, người khách này xem ra có kiến thức kia, trả lời một câu cay chua rằng: «Chúng tôi ăn mừng như thế cũng chưa vội hơn người Nam các ông, vì ăn mừng cái trên đánh hơn, dầu sao có trên đánh hơn là sự ăn mừng có ý nghĩa. Đến như các ông ăn mừng, không thấy làm được cái gì mà liệc tang, kể công rầm rộ kia thì sao?»

Chúng Ông chịu thua không trả lời và tự nghĩ trong trí rằng: ở phải, họ ăn mừng đối phó, còn có ý nghĩa hơn liệc và điều vẫn cần tại. Chúng Ông

ANNAM LỊCH SỬ

HÃY NÊN

HÚT THUỐC LÁ

JOB

Y KHOA THƯỜNG THUYẾT

Vai đều mà đàn bà nên biết trong lúc có thai

(Tiếp theo)

Áo quần. — Nhiều người đàn bà tưởng lầm rằng khi có thai nên thái lương rất cho chật, để gọn mình dứa con, phòng khi sanh nở cho dễ. làm như vậy rất hại; vì thái chật lương rất quá, thì tử cung vậy dứa, không được tự do, cái thai ở trong tử cung vì lý ấy mà đôi khi nẩy không thuận; đến hồi đẻ sanh ra khó khăn. Ước ao rằng người đàn bà ta khi có thai thì nên bỏ hẳn cái dây lưng rồi mà thắt vào cái dây treo (bretelle) thì mới hợp phép vệ sinh.

Bì phu. — Khi có thai cơ thể nên sự tắm rửa. Không khi nào tắm ngoài da mà làm nước vô thai cả. Nên tắm rửa thì bì phu thổ được nhiều không khí, mà cái độc ở trong mình mới xuất ra được nhiều. Nên tắm rửa thì ăn ngon miệng và ngủ thẳng giấc. Trời nực tắm nước lạnh, trời lạnh tắm nước nóng, ít ra cũng hai ngày tắm một lần. Về phần riêng nơi cửa mình, thì phải giữ cho tinh khiết hơn nữa, mỗi ngày hai lần: sớm và tối, dùng xà vông mà rửa cho sạch. Không nên thụt nước thuốc trong cửa mình khi có thai, trừ ra những khi có bệnh mà thấy thuốc bảo phải làm thuốc như vậy; khi ấy thì thấy thuốc chỉ về cách thức rửa, trong bì phu này không nói tới. Bởi vì xét ra đàn bà khi có thai ít người biết giữ gìn cửa mình cho sạch sẽ, tôi ước ao rằng độc giả phải để ý đến vấn đề vệ sinh riêng này vì nó rất quan hệ cho người có thai trong lúc sanh đẻ. Nhiều kẻ vì cửa mình như nhớp nên đẻ rồi mà bị ốm sốt; về phần đứa con, khi sơ ra di của cửa mình dơ dáy, vương phai cái dơ bẩn vào mắt, đôi khi phải dụi. Nếu có mang mà lại có nhiều máu trắng (bạch đới) thì phải giữ gìn cửa mình sạch sẽ bởi vì.

Thức nước tiểu. — Trong lúc có thai nên thử nước tiểu hai tháng một lần. Thảng thử hai đến tháng thử bảy, đến tháng thử chín, thì mỗi tuần thử một lần. Muốn thử nước tiểu thì cứ sức một cái chai cho sạch, hương nữa chai nước tiểu, đem tới thử thuốc, có đồ hay là hiện báo chế, để họ thử cho.

Vì sao phải thử nước tiểu? Thử nước tiểu cho biết bộ phận của người có thai, có bệnh hay không có bệnh. Nếu có bệnh thì trong nước tiểu có chất « trứng trắng trứng gà » (albumine); có dùng phép thử nước tiểu, thì mới biết chất ấy được. Có thai mà đau thận, thì hay sinh sản chán, nặng một bụng như thì sinh phụ cả mình nhẩy. Nếu không biết có đồ vậy, không có kiêng trong sự ăn uống, thì bệnh càng nặng thêm, làm cho thai hư mà người mẹ đôi khi bị kinh phong dữ dội (éclampsie) đến tuyệt mạng. Muốn tránh những sự nguy hiểm đó, phải thử nước tiểu; nếu trong nước tiểu có chất albumine thì cứ ăn mặn trong bảy ngày, cứ những đồ ăn gì có muối: nước mắm, mắm cá, cá kho, thịt kho. Nếu ăn sữa bò được bảy ngày rồi thì càng tốt.

Tại Hạ-nghị-viện Pháp

Các thủ thuế nhập cảng ở Đông-dương

Ba là, 29 Février. — Hiện đã giao cho Hạ nghị viện bản báo cáo do ủy ban Thương-chiến và hiệp ước thương mại xét về bản dự định của ông Outrey và các ông nghị khác yêu cầu Chính phủ đồng ký hiệp ước với Nhật-bản trước khi thi hành thuế gia tăng các hàng hóa của Nhật nhập cảng vào Pháp và Đông-dương.

Phò-gi Thương mại đã chuẩn y các bản nghị án:

- 1) Đạo nghị định ngày 14 Janvier 1931 của Quốc Toản-quyền Đông-dương thì ban hành ở Thuộc địa bản dự định của ủy ban thương mại trước hội đồng chính phủ ngày 5 Juillet 1930 về chế độ quan thuế của một vài thứ giấy nhập cảng ở Thuộc địa dùng vào việc in các báo chí
- 2) Đạo sắc lệnh ngày 14 Février 1931 chuẩn y bản dự định của Hội đồng Chính phủ Đông dương ngày 30 Octobre 1930 bổ thuế xuất cảng theo các hàng ngoại quốc.
- 3) Đạo sắc lệnh ngày 6 Février 1931 chuẩn y bản dự định của ủy ban thương mại trước hội đồng chính phủ Đông dương ngày 30 Août 1930 về việc tăng thuế Thương chánh đã biên giá hạ và gia tăng của xứ Đông-dương về các thứ tơ lụa và các thứ giấy ngoại quốc.
- 4) Đạo sắc lệnh ngày 30 Décembre 1930 bác sự dự định của ủy ban thương mại trước hội đồng chính phủ Đông dương về chế độ thuế chất « Urée » dùng làm phân bón.

GIẤY IT CHUYÊN NGHIỆP

Theo báo Đông-phương thì tên Nguyễn-vân-Phúc, con việc phá lao Biền-Hòa và chức phá khám lớn Saigon năm 1916 và bị án khổ sai chung thân (vắng mặt), đến nay mới bắt được. Thế là Phúc trốn được 16 năm trường.

Theo báo trong Nam thì hôm 26 février hồi 1 giờ sáng có một chiếc tàu biển Đông-Saigon bị chìm ở ngã ba Tam-đơn (Bến tre) Số người thiệt mạng hơn 50, mà trong số đó phần đông là học sinh nam nữ lên Saigon tựu trường.

Ngay 27-2 có hai chiếc tàu nằm đến Saigon, một chiếc tên là Jeussel và một chiếc là Folto; sức mạnh mỗi chiếc là 2.900 mã lực. Thế là từ nay bờ cõi Đông dương có hai chiếc tàu ngầm gìn giữ.

Hỏi Khai-tri Tiến-đức đã làm lễ khai mạc cuộc Phết phần thưởng khoa học hồi 4 giờ chiều hôm 6 mars. Cuộc phát phần thưởng này mở từ 6 đến 10 mars; công chúng vào xem lớn 5005, trừ các hội viên và gia quyến.

TÂN-VIỆT-NAM THU-XA

Vô gia-đình 500 trang
Đông-chu-liệt-quốc 500 trang
Giá 1300 — QUAN HẢI — Huế

lắm. Phải nên giữ gìn hết sức cẩn thận về sự dùng thuốc trong lúc có thai mà đau thận. Ở các nhà thương, chúng tôi đã thấy nhiều người đàn bà xứ quê tuyệt mạng vì sự dùng thuốc không phải lối trong khi họ có thai.

Kết luận. — Trong phép dưỡng thai, có 3 điều nên ghi nhớ: 1) Tiêm hóa dịch hóa: tránh bệnh táo. 2) Tắm rửa và giữ gìn cho sạch sẽ một cách đặc biệt nơi cửa mình. 3) Thường phải khám nước tiểu và thỉnh thoảng nên đi khám thai.

H. M. L.

VIỆC TRONG NƯỚC

TRUNG-KỲ

THỪA THIÊN

Lý trưởng trái phép

Đoàn-Kiểu, từ khi làm lý trưởng làng An-truyền, huyện Quảng-xuyến, huyện Phú vang, bức sách dân quê dữ dằn, xin kể một vài chuyện dưới:

1) Bữa 23 tháng chạp ta, có lệnh quan sát thế nào thì không hiểu mà y đi với hai tên là một cùng hai viên lại mục Phú vang và Hương-trà về tại làng An-truyền bắt dân đi suốt, nói tra đồ mất trộm. Hành hạ mấy tên dân rất khổ. Khi ấy có bắt tên Giã (người làng An-truyền) tại chợ mới Vy - đay đem về tra khảo, vì nó có cầm xấu chia khóa khóa ngửi. Lý trưởng lại bắt cha mẹ nó ra kềm kẹp, bắt 2 ông tộc biểu Đoàn-Lộ và Huyện Mới quì k' ai. Hễ tên Giã khai cho ai thì bắt nấy, mà trong đám đó toàn là người nhà khá và lương thiện. Khi nói nhà họ chẳng có gì. Hiện nay các người này đã đều đơn kêu oan.

2) Y nhận số tiền hoa lợi chợ ba ngàn đồng (3000) nói đem về làm cầu, sửa chợ, mà đã hơn 3 năm không thấy làm.

3) Y đến nhà Hoàng - Xuyên dọa có lệnh quan về biểu bắt; cho ít nhiều thì chằm chế cho Xuyên sợ phải cho mượn 22\$, có giấy biên nhận.

Lý trưởng như thế dân cũng khổ nhĩ!

Người dân làng.

NGHỆ AN

Cải chánh

Số 162 ra ngày 20-2-32 có bài «Co phải bưng công đại nhân không?» Chuyện ở huyện Nghi-lộc, tỉnh Vạn-trinh về tỉnh Nghệ-an, sắp làm là Hà-tĩnh. Vậy xin cải chánh.

Công gì lạ vậy?

Thợ kỹ Tây (secrétaire comptable) ở sở lục lộ Vin thường đóng các «ngâm» làm loi loi trong sự phân phát tiền lương.

Mới đây có anh cai Bưởi, cuối tháng đem giấy biên công (feuille d'attache) tới nhận tiền, tính tiền công được 60\$. Thấy báo phải «cống» 20\$ mới làm gấp mình... Nghe quá ngán! lương cai Bưởi chưa được 2\$, mà phải «cống» chừng ấy thì lấy lương gì mà bỏ vào. Cai Bưởi đành phải chịu bỏ tay: đến 1 tháng, 2 tháng cũng chẳng thấy gì. Anh cai đã đành, còn mấy bác cu-li, tình cảnh mới đau đớn chớ!

Máy dân tiếng than thở của cu-li lọt tới tai ông xếp (chef de chantier). Ông này liền xuất tiền lương ra cho anh cai và cu-li vay rồi «lập hồ» với ông chánh về việc kỹ Tây «ngâm».

Đem lính sang Tàu

Vì việc Trung-Nhật xung đột càng ngày càng kịch liệt, nên sáng 2 mars nhà binh ở đây đã «cho» binh thứ 101 đáp tàu «Gouverneur Général Long» sang Thượng-hải. Đạo binh ấy do một vị đại tá chỉ huy, và có 12 viên sĩ quan, 3 viên chánh quân.

Lại ngày 28 Février vừa rồi nhà binh Đông dương cho một toán 20 người trong đạo binh thứ 9 do trong ấy do Faeyssel quân đốc, đáp tàu sang Thượng-hải.

tiền cai Bưởi và đòi «cống». Việc đã vỡ ra, bắt đầu đi thủy phải làm cho xuôi.

Người trong lò

Rõ mặt điều của một bác cai ở Trường thi

Sau khi vụ bác cai Luyện đã phát lộ, quan Chánh tại sở chánh Hà-nội đã có lệnh dành diện vào Trường thi tra xét việc ấy.

Quả nhiên ông Đốc công ở Trường thi cho đem 10 người thợ gõ của bác cai Luyện bắt thử tại, thì chỉ có 4 người làm được, còn 6 người kia đều phải cựa gỏi ra khỏi xưởng.

Thế là ngôn điều ấy đã làm cho bác được nặng tới bấy lâu, nay đã bại lộ và sẽ dẫn bác ra trước pháp-đình.

H. P.

Ái chẳng động lòng?

Gần đây kỳ giả đi qua chợ Vèo, thuộc tỉnh Vân-tự, huyện Yên thành, thấy một người đàn bà dắt một đứa con đi bán. Sau một khoảng đó, có một người đàn bà khác cũng dắt một đứa con vừa đi vừa khóc, hỏi thì cũng đồng một tâm sự «bác con em như người kia. Ngoài ra những kẻ đa cấp, mải lơ, mải trăn, vác tốp chỉ xin ăn và ngồi chờ ngày chết sau này thì nhiều lắm. Cảnh thám khố không kể xiết.

Ái là kẻ có lòng tế-độ, hãy để lòng đến cho!

Biết chuyện

Bổn cha con bị bắt năm trước nay đã được tha ba

Ông Nguyễn như Canh tức Hàn Canh, quê ở tổng Đại đồng, huyện Thanh chương, năm trước bị xét nhà có ít nê, lấy giấy mà đi. Sau khi khám xét, cả bốn cha con bị bắt và bị kêu án: người con đầu là Nguyễn Kỳ bảy năm tù, còn ông và hai người con sau là Tiên và Sứ, đều bị từ 2 đến ba năm. Nay ba cha con đã được ân xá về dịp tết, chỉ một mình Kỳ còn phải ở tại khám.

Dư đảng hội kín ở miền rừng

Mới đây, một đảng viên hội kín ở miền rừng mò ra địa phận xã Thanh-là, huyện Thanh chương để rải lương thực, bị các nhà chuyên trách ở đấy tóm được. Theo lời tiết lộ của người này, nhà chuyên trách vào miền Trại đó (miền rừng thuộc địa phận làng Ngọc-lâm) tìm thấy 5 người đương tụ hội ở đấy. Nghe động, cả bọn bỏ chạy, để lại chừng một tạ gạo và rất nhiều thi bị bỏ Gạo thì đều đã đem gói sẵn sàng, như bình dự bị để dời đi ở chỗ khác.

Năm người này các nhà chuyên trách đã biết rõ tên tuổi và quê quán.

Vừa được tha, thì bị án khác Nguyễn-Ứng tức Mười, quê ở Vinh, và Phạm Phúc quê ở Hà-lĩnh (hai người này được ân xá, (lệnh-dân đã đăng trong một số trước). Chả g mà, vừa sắp sửa về xứ, thì liền xảy ra vụ rắc rối tại nhà lao Kon'um. Quan trên xét ra rằng hai người này có can dự việc đó. Vì thế nên đã làm án Nguyễn Ứng 9 năm tù và Phạm Phúc 2 năm nữa. Cộng với mấy năm án trước, Ứng bị tất cả 12 năm tù và Phạm Phúc 5 năm tù.

H. P.

Bỏ khuyết bài «Họ kẹp dân hoài»

Tiểu-dân số 461, ra ngày 27-2 ông Khô dân có đăng bài «họ kẹp dân hoài» mà không được rõ lắm, nay xin nói thêm:

Việc ăn tiền ở phủ Hưng-nguyên, không phải một mình thầy T. Đ. D. mà thôi, lại có cả thầy L. Đ. nữa. Thầy này xem về việc hành, cứ đòi báo lý khai cáo trước những người vô tội để dọa nạt kiếm tiền luôn; kẻ nào ít tiền cũng chịu cho thầy 2, 3 chục đồng còn không thì 7, 8 chục mới yên.

Một người dân

Công lý ở đâu?

Gần đây ở huyện Thanh-chương, các lý lời hầu quan thường bị quở phạt. Nguyên do thế này:

Viên bang tá ở tổng Đại đồng, là Nguyễn hữu Quai từ khi ra làm, sinh sự sách nhiễu, làm nhiều điều trái phép. Tháng 6, tháng 7 năm ngoái, các lý ở trung tổng có đơn đơn tới

kêu ở quan tỉnh, quan tỉnh có giao về huyện cứu. Quan huyện đã một lần đòi các lý đến, bắt hai bên phải hòa giải, nhưng các lý không thuận rồi quan bầm tỉnh qua loa chỉ đó. Sự ấy tưởng thế là xong; ngờ đến sang năm nay, quan tỉnh lại sức về hỏi lần nữa. Bây giờ quan phải làm cách nào để bắt về tỉnh nhà các lý, đòi đi lập tức. Khi các lý vào hầu, thời quan dễ có, dọa nạt có, bắt phải làm bản giấy hòa giải, về vụ kiện ấy. Nhưng họ cũng nhất thiết không chịu, bỏ về cả. Vì một mặt bất bình ấy, mà các báo lý trưởng kia, mỗi khi đến hầu quan, bị quở phạt luôn.

Vụ kiện ấy, hai bên kháo trực đã rõ ràng, mà quan không chịu xét. Công lý ở đâu?

Người biết chuyện

QUẢNG-BÌNH

Hương lý sinh sự

Ngày 16 Février vừa qua, có mấy thầy sở thú y đến làng Bình thôn thuộc phủ Quảng-ninh, tiếm thuốc để phòng bệnh dịch cho trâu bò. Mấy bác hương lý Bình thôn ra lộ rằng: ai có trâu tiếm thuốc phải nộp mỗi con 0\$05 để làm phí... Lệ rạo rạo, ai cũng phải nghe, chủ trâu góp được tất cả hơn 6, 7 đồng. Trưa đó thấy anh chuyên biện dọn ra năm cỗ linh đình, rồi các ông chức dịch cùng nhau ngồi đánh chén. Không biết ở trong có 2 thầy tiếm thuốc không? Hay là hai thầy bị bọn hương lý lợi dụng?

Cờ Hiền

Ruộng phải bỏ hoang

Mùa cấy này, có mấy làng như Cười, Đại có mấy nghìn mẫu ruộng phải bỏ hoang. Vì sao? Vì trâu bò chết dịch, không biết lấy gì cấy bừa được.

Cải dịch trâu bò hại cho nhà nông ghê chưa!

Qua chuyện

QUẢNG-NAM

Muru quyết của bọn lý hương

làng Đồng-trạm huyện Quế sơn Nguyễn khi trước, làng tôi có đắp một một cái bờ to để ngăn nước lụt khỏi phá địa bộ trong làng. Cách đây 7,8 năm bị lụt lớn lỡ mất một đoạn bờ, ruộng đất hư hại nhiều, lý trưởng làng tôi mới làm giấy xin tư lịch đắp bờ và quyền điền chủ được đầu 200\$ để xây cống. Những kẻ có trách nhiệm chỉ làm sơ sài cho qua việc, tư lịch thì vào mấy quán rượu, bạc của dân thì vào túi dinh tư, bờ cống làm vừa xong thì bị lụt vỡ mất. Mấy năm nay bị lụt lý càng ngày càng phá to ra, ruộng đất và mùa màng hư mất cả, cái thảm trạng nói ra không xiết; dân làng không biết lấy nghề chỉ mà sanh nhai và lo xấu thuế, vì con nhà nông chỉ chăm một nghề làm ruộng mà ruộng thì bị lụt lớn, biết làm thế nào? Năm ngoái quan có sức đặt hương-chánh và thêm hương chức, dân chúng tôi có bụng mừng thầm, may mấy ông này có lấy lòng công bình lo sửa sang bờ cống cho làng. Gần đây các ông nhóm làng cho đòi chúng tôi tới thì thấy họ làm giấy ký bạc làm cống; có người yêu cầu họ làm đơn khất phải khám và xin công hương đắp cho xong, tiền phí sẽ do điền chủ quyền. Thế mà họ cứ

chóan lấy, hiện nay chưa thấy làm gì, bờ hư cứ hư!

M. K. tại cáo

Chánh tổng đoàn những nhũn

Có tên chánh tổng đoàn tên là Lâm Bá ở làng An-tân (Bến vau—Tam kỳ) theo quê vợ ngụ tại Trà-lầy, từ khi đương chức đến nay, làm nhiều điều nhũn nẹt: 1) Có một tên dân ở làng Diêm trường làm nghề bán thân củi, ghe thường đậu tại bến Đa-phủ kêu là cống đá, bắt đồ vật tại đó, chưa kịp khai với Tri bộ, y bắt dọa nạt này nọ, rồi kiểm tra nhiều bạc bỏ túi. 2) Có một bữa, nhà y có một đứa con nứa đem đau bụng, mở cửa đi ngoài, y đẩy la ăn trộm, làng chưa kịp chạy tới, y nói làng bỏ không tiếp, đòi trình quan, hành phạt thế này thế nọ. 3) Làng Hòa-vang, khi quan trên phái đội lính tới

(Xem qua trang 4)

XỔ SỔ QUỐC-TRÁI

Lần thứ 40

(Ngày 1er Mars 1932)

Ký số số lần này có 5 số trúng được 1.000 đồng:

33.707	95.575	97.835	111.836
và số số trúng được 500 đồng:			
2.150	6.865	8.992	111.369
18.661	26.538	27.915	29.544
39.911	41.307	47.919	53.472
59.073	64.490	71.145	75.124
86.171	87.117	87.462	104.413
105.748	121.302		

NHÀ THƯƠNG TƯ

TRƯƠNG-DINH-NGO

Y-Ái Đông-pháp

đã mở tại Quinhon đường Jules Ferry (sau lưng Pháp Hoa ngân hàng) thăm mạch, chữa bệnh và hộ sanh.

DẦU KHUYNH-DIỆP

nấu tại Phước-Mỹ (Quảng - Bình) chứa tại Đồng-Hới phát hành tại Huế

Thơ từ tiền bạc, để gởi cho: **M. Viên-Đệ**
Hiệu dầu Khuynh-Diệp - Huế
Giấy thép tất: VIENDE HUÉ
Giấy nói: 87

PHÚ XUÂN HỌC-HIỆU

Huế
94 — rue/Giáo-Hỏi — 94
HIỆU-THƯỜNG: CAO-VĂN-CHIÊU
Khai-giảng: 15 Février 1932
Có đủ các lớp sơ-học và cours Perfectionnement.
Học trò ở xa sẽ có chỗ gửi gắm hẳn hoi.

THAM-THIÊN-ĐƯỜNG

được-phòng

Cao, đơn, hoàn, tán

Việc trong nước

(Tiếp theo trang nhì)

vào ngũ địa dân, chưa kịp làm đồn, lại tại nhà một tên dân, sau phải làm đồn khác, nên quan Phủ có cho tên dân ấy 4500 giao cho y phải làm, mà y không phải. Y có con ngựa thả ra đồng ăn lúa của người xã cực trong làng, người kỵ đặc ngựa vì bằng với lý trưởng, lý trưởng biểu người đặc về, gặp y đi dân về biểu bằng con đặc giao cho lý trưởng và bắt thường nói đánh ngựa quê, bắt bằng con ngựa và tới 4, 5 ngày, làng lính không xong phải trình lên phủ đồng; phó đồng trình lên Phủ. Một người đồng đoàn như thế dân có cực không? Dân trong đồng lại các

QUANG NGAI

Chỉ khác một cái đầu

Hương kiêu hay hương kiêu? Ở làng Tân by, đồng Bình hồ, phủ Bình sơn, có hương kiêu Võ Văn, hích trụi bình dân, làm nhiều đến ác nghiệt:

1) Dân cũng đồng dân mà ai có chén rượu chén trà thì y tha canh còn ai không thì phải canh, rồi trẻ con thì bị đánh chửi. Làng chúng tôi ở miền biển, dân nhỏ nghề ngư ngừ, p làm sinh nhai, gặp gió to về trẻ một vài giờ, than thở cùng y mà y cũng bất ngãi.

Ngày mùng một tết, ở nhà tên Truân, có trẻ nhỏ chơi tết đánh ba ba thét lét với nhau, vừa gặp y đến ra oai đánh cả tung búp, trẻ Truân chạy tẩu, làm cho nhà tên Truân sụp phen đồ đạc, y bắt tên Truân phải khai cả tên mấy đứa chơi đó, rồi bắt p' y hay nhè chừng nỏ hăm giải quan, thành ra kẻ năm tiên, người mới quan mới em chuyện.

Ngày tết các nơi bị chửi rủa lên quan cũng cho phép mà tên hương kiêu này sinh sự như thế, chán chưa, (dây là nói hương kiêu ăn tiền chứ không phải tết nên chơi đùa).

Kể vài chuyện gần, còn như chuyện nọ nhơn nhơn lợn mà đùa giỡn mà mưng năm trên thì không hề hết được.

Vậy hương kiêu hay là hương kiêu?

Đ. M. T.

BÌNH-DỊ-H

Cùng ông Nguyễn đưc Phương

Bản quán không bán mà cũng không in riêng mấy bức thơ mà ông hỏi mua đó.

T. D.

TRUNG NHẬT XUNG-ĐỘT

Tình hình Thượng-hải

Thượng-hải, 21 Février (Arip) - Sáng hôm nay, ở Hap-bắc, tiếng súng nổ liên thanh. Diệt-ngư-lôi và thủy-phí-cơ Nhật đi ném bom xuống các đồn lũy ở Tả-Tả-Ling trên sông Thuần-giang.

Vì cuộc xung đột này mà ở Hap-bắc có thêm nhiều đám cháy nhà.

(Hạt. đẹp) - 15 chiếc máy bay Nhật bay trên thượng hải - châu, ném xuống nhiều quả bom. Ba chiếc máy bay Tả bị thiệt hại.

10 chiếc máy bay Tả đánh với máy bay Nhật giao chiến được 20 phút, máy bay Nhật phải thua, bay đi.

Một chiếc máy bay Tả phải hạ xuống 2 người ngồi trong bị thương.

5 chiếc máy bay Nhật bay trên Tô-châu ném bom xuống, nhưng không thiệt hại gì mấy chút. Máy bay Tả ra để phó.

Máy bay Nhật phải lui.

Trong đêm, quân hai bên đánh với nhau, rất dữ dội tại Ngô-tung - Giang-loan - Hap-bắc. Cả hai bên bị thiệt hại đều nhiều.

Quân Tả chiếm lại được địa thế đ. M. T. và đóng lại tại Giang-loan và Mao-gia-trần.

Viện binh hai bên đến

Thượng-hải, 21 Février (Arip) - Hôm nay có hai chiếc tàu chở quân Nhật đến Thượng-hải. Người ta mong rằng quân Nhật sẽ đóng ngoài to giới quốc tế.

Chính phủ Trung-hoa cũng phải 2 sư đoàn đến ứng phó quân 19. Còn các vị quan tại đất sông bên này bay lại nước nơi khác về trên đường thiết.

Thượng-hải - Nam-tinh đã đổi phó lại những cuộc ném bom của máy bay Nhật.

Thượng-hải-Thạch-côn ở tại Nam kinh

Thượng-hải, 21 Février. - Trên công

của quốc dân đảng đã đi Lạc-dương đã họp kỳ đại hội đồng ủy viên trung ương chấp hành.

M. Willet đại sứ Pháp, Sir Milles Lam-poon đại sứ Anh đã từ bị i Thượng-hải đi Nan kinh để hội kiến với Tưởng giới Thạch.

Nền nhà, trước kia Tưởng có y muốn nghị hòa với Nhật, nay đã sai hai đạo binh tác là sư đoàn thứ năm và sư đoàn thứ bảy để chống cự với Nhật.

Quân Nhật cũng cử đồng lại to-giới quốc tế

Thượng-hải 21 Février. - Tuy rằng đại sứ Liệt cường hết sức vận động tại Hội các Đồng minh, một chiếc tàu Nhật vẫn chờ liên đến to giới quốc tế. Ba chiếc tàu chở viện binh Nhật đã đến nơi tới hôm nay hoặc sáng ngày mai, không biết các chiếc tàu ấy sẽ đi ở đâu.

Đàn lầy Tả và Lạc-dương ở trên sông Thanh giang bị trái phá ở trên không và dưới là bắn lên tít tung. Trường bay Hap-bắc, một trận thả bom hoa ở Mao-gia-trần và Ta Ziang ở phía tây làng Giang-loan bị thả bom ném bom.

Bộ ngoại giao Trung-hoa phản kháng

Thượng-hải, 21 Février. - Bộ ngoại giao Trung-hoa đã gửi tờ công điệp cho các đại sứ Anh, Mỹ, Pháp, Ý nói rằng người Nhật dùng to giới công cộng làm nơi đặt binh thì phải chịu hết trách nhiệm về các sự thiệt hại đã xảy ra trong ấy.

Bộ ngoại giao Trung-hoa lại phản kháng chính phủ Nhật về việc cho tàu bay bay trên hàng châu Tô-châu.

Quân Nhật tiến về Hap-bắc

Thượng-hải, 21 Février. - Thủy quân Nhật tiến về miền Hap-bắc về phía Tây đường thiết lộ Ngô-tung và Thượng-hải, trong miền Bắc Sơn do thủy sư đô đốc Uyematsu chỉ huy, từ đêm 23 trở đi quân Nhật ở Hap-bắc xem ra hằng hải lắm.

Đạo bộ binh thứ 22 đã đến Ngô-tung và đi về bờ lên Cao-gia-Pang ngoài lộ giới công cộng. Lại chiếc tàu chở binh trong sư đoàn thứ 14 và 11 đã đến ở Ngô-tung.

Quân Nhật ném bom xuống mặt trận Trung-hoa

Tư lệnh Hoang-Cương quân đốc đạo binh 87 bị người Nhật bắt ở khách sạn Astor House trong to giới công cộng là nơi tư lệnh trú ở đây. Việc này làm dân Tả oán động và hội đồng thành phố và sư đoàn phải mở cuộc diễu tra.

Bên này tư quân Nhật mặc khi giới lạc vào to giới Pháp bị lính cảnh sát bắt lột khi giới và đem giải nộp cho sư quan Nhật.

Tàu bay Nhật đi trinh thám ở miền Hàng châu bị người Tả bắn súng đã thả bom xuống mặt trận Trung-hoa.

Một quả bom rơi vào biệt thự Tôn Khoa ở trong to giới Pháp, cái nhà của Tôn-trung-Son ở trước.

Thương thuyết đình chiến

Thượng-hải, 21 Février. - Chưa nhận được tin tức rõ ràng về việc quân Nhật đình chiến hội nghị thượng, việc đình chiến.

Hình như thủy sư đô đốc Kelly nước Anh có dự vào cuộc thương thuyết này nhưng chắc đại sứ Pháp Anh đến Nam-kinh thương thuyết với Tưởng còn chưa trở lại thì chưa có kết quả gì.

Và những các khoản yêu cầu của Nhật cũng giống như trong các to hội thư gửi cho Trung-hoa hôm 18 Février, nghĩa là người Nhật yêu cầu người Trung-hoa rút quân cách to giới quốc tế hai mươi dặm.

Lại có tin các quân binh Mỹ, Pháp Nhật ở Thượng-hải hôm qua cũng có to hội nghị triệu tập các đại sứ Anh, Pháp, Ý để đình chiến Hội nghị này quyết nghị việc của Tả rút quân cách biên giới to giới quốc tế 20 km. và Nhật cũng rút quân về một khoảng không phải định là bao nhiêu cây số. Cách rút quân sẽ do những người của các nước ngoại cuộc xem xét. Những nơi mà quân Trung Nhật rút đi thì có quân hoặc cảnh binh các nước ngoại cuộc đóng giữ.

Thái độ Nga Xô Viết

Mặc tư khoa, 21 Février. - Đại sứ Nhật ở Mạc tư khoa có yêu cầu với chính phủ Xô-viết cho cho quân Nhật đi đường xe lửa Trung đông đến miền Imanpo hoặc Ili-luân động binh hộ kiến dân Nhật. Chính phủ Xô-viết đã trả lời điện cho cho bên này để cho cho quân có hạn được cho từ Kuabine đến Imanpo; và nếu quyền lợi Nga Xô-viết trên đường xe lửa Trung đông không bị xâm phạm đến thì cho cho quân đến Hải Tân cũng được.

Thái độ Mỹ đối với Nhật

Washington, 21 Février. - Có tin rằng chính phủ Mỹ rất ghét cuộc bại Nhật.

Hai bên vẫn còn thương thuyết

Thượng-hải, 1er Mars. - Hai bên vẫn thương thuyết đình chiến ở Thượng-hải có người Anh làm trung gian. Bên Tả có CS duy Quốc và Quốc hội Kỳ. Bên Nhật có thủy quân đô đốc Nomura và M. Ito.

Hình như người Nhật vẫn muốn ở đây yêu cầu đã định trong bản kế hoạch trước, nhưng vẫn chưa có kết quả gì.

Thương thuyết thì thương thuyết, nhưng đánh nhau vẫn cứ đánh nhau.

Thượng-hải 1er Mars. - Người Tả đi hai cốt mìn: một cái ở Phố-dong-gi

chiếm hạm Idzumo của Nhật, một quả gần tòa đồng kinh sự Nhật, hai quả cốt mìn ở đó nổ nhưng chiến hạm của Nhật không việc gì cả.

Sư đoàn thứ 11 của Nhật đã đổ bộ lên Liêu-bồ ở phía Bắc-Ngô-tung.

Hiến pháp của Chính phủ Mãn Mông

Bắc-binh. - Bản Lâm-thời-liền-pháp của Mãn-mông đã công bố. Theo như Hiến pháp này thì dùng đầu Chính-phủ là viên chủ tịch ban hành-chính, rồi đến một Hội đồng Tư mật, một hội đồng lập pháp, một ủy ban kiểm soát, và một bộ quốc vụ gồm có các quan Thượng thư.

Việc chủ tịch ban hành-chính, trong tay có toàn quyền, sẽ là phải để Tuyên-Tướng. Đến 5 năm này lại phải để năm chức, Kinh đô Mãn-Mông không ở Phụng thiên mà thiên về Sơn-dông, trên con đường xe lửa Nam-Mãn.

Khắp đất Mãn châu, ngọn cờ năm sắc bay phất phới để kỷ-niệm ngày chính phủ thành lập.

Phi luật tấn cấm người Nhật không được vào cửa

(Tin báo Tân)

Tổng đốc Phi luật-tấn có tờ thành minh rằng Phi-luật-tấn là một nơi an cư trọng yếu của Hải quân nước Mỹ ở miền Thái-binh dương, nay vì duy trì cuộc hòa bình chung trên thế giới buộc phải cấm người Nhật tiến không được vào coi cửa. Hiện người Nhật ở Phi luật-tấn có đến 12.000 người, tuy không phải là phần tử về trọng, song trông cái gương người Nhật hành động ở Thượng-hải hiện thời, nếu như Thái-binh dương mà phát sinh sự biến thì 12.000 người Nhật ấy có thể gây ra việc quân sự hành động. Vì y duy trì cuộc hòa bình của địa phương và cả thế giới mà phòng bị trước, cần phải cấm người Nhật không được tới Phi luật-tấn nữa.

SỐ NGƯỜI THẤT NGHIỆP Ở ĐỨC

Berlin, 21 Février. - Ngày 15 Février, ở Đức có 6.127.000 người thất nghiệp. So với ngày 1er Février tại tăng lên đến 83.000 người.

Việc bầu cử Tổng-thống ở Đức

Berlin 21 Février. - Vừa rồi phải phụ nữ hợp thành một hội đồng, phát biểu một tờ cáo thị bỏ hào dân nên lại tái cử thống chế Hindenburg.

Cassel - Tại một kỳ hội đồng ở M. S. S. ông Jullien, nguyên tổng trưởng thuộc đảng xã hội cũng bỏ hào nên tái cử thống chế Hindenburg. Đảng xã hội thì tuyên quyết định bỏ phiếu bầu ông Thälmann, thuộc về đảng cộng sản.

GIA-ĐÌNH GIAO-DỤC

hai quyển mỗi quyển 0\$20

hai quyển mỗi quyển 0\$20

hai quyển mỗi quyển 0\$20

hai quyển mỗi quyển 0\$20

hai quyển mỗi quyển 0\$20

hai quyển mỗi quyển 0\$20

hai quyển mỗi quyển 0\$20

hai quyển mỗi quyển 0\$20

hai quyển mỗi quyển 0\$20

hai quyển mỗi quyển 0\$20

hai quyển mỗi quyển 0\$20

hai quyển mỗi quyển 0\$20

hai quyển mỗi quyển 0\$20

hai quyển mỗi quyển 0\$20

hai quyển mỗi quyển 0\$20

hai quyển mỗi quyển 0\$20

hai quyển mỗi quyển 0\$20

hai quyển mỗi quyển 0\$20

hai quyển mỗi quyển 0\$20

hai quyển mỗi quyển 0\$20

hai quyển mỗi quyển 0\$20

hai quyển mỗi quyển 0\$20

hai quyển mỗi quyển 0\$20

hai quyển mỗi quyển 0\$20

hai quyển mỗi quyển 0\$20

hai quyển mỗi quyển 0\$20

hai quyển mỗi quyển 0\$20

hai quyển mỗi quyển 0\$20

hai quyển mỗi quyển 0\$20

hai quyển mỗi quyển 0\$20

hai quyển mỗi quyển 0\$20

hai quyển mỗi quyển 0\$20

hai quyển mỗi quyển 0\$20

hai quyển mỗi quyển 0\$20

hai quyển mỗi quyển 0\$20

hai quyển mỗi quyển 0\$20

hai quyển mỗi quyển 0\$20

hai quyển mỗi quyển 0\$20

hai quyển mỗi quyển 0\$20

hai quyển mỗi quyển 0\$20

hai quyển mỗi quyển 0\$20

hai quyển mỗi quyển 0\$20

hai quyển mỗi quyển 0\$20

hai quyển mỗi quyển 0\$20

hai quyển mỗi quyển 0\$20

hai quyển mỗi quyển 0\$20

hai quyển mỗi quyển 0\$20

hai quyển mỗi quyển 0\$20

hai quyển mỗi quyển 0\$20

hai quyển mỗi quyển 0\$20

hai quyển mỗi quyển 0\$20

Bá cáo việc riêng

Chúng tôi có thông em thứ tư tên là LÊ-QUANG-BÔNG, tên thường là TU, hai mươi chín tuổi, có chân Giáo-dưỡng, hiện từ tháng chạp Tây năm ngoái, nó bỏ nhà đi không nói với chúng tôi. Nó thường lợi dụng chúng tôi để vay mượn tiền bạc nơi các người quen biết với chúng tôi. Vậy chúng tôi xin thưa trước với bà con anh em quen biết rằng chúng tôi không chịu trách nhiệm về các món bạc tiền tên BÔNG vay mượn và chúng tôi cũng không chịu trách nhiệm về các việc hành vi của tên BÔNG.

Nay kính cáo

Lê-Quang-Liên

Phản Sự Viện Nông công bảo tàng ở Hải

Lê-Quang-Duyệt

Giáo học ở Đồng-luật

Lê-Quang-Truy

Trợ giáo ở Lê-Thủy (Đồng-hới)

CÙNG QUÍ ĐỘC-GIÁ

Các Ngài còn thiếu tiền báo, hãy nhớ gọi về cho, để tiện việc sổ sách, rất cảm ơn.

Tiếng-Dân

Thuốc chữa

bệnh xán

Người nước ta hay ăn thịt tái nên hay mắc phải bệnh xán. Người có bệnh, nếu không uống thuốc, cứ để con xán trong mình lâu năm thì rất nguy hiểm, bởi vì nó cắn chết người.

Một ngày nó ra kẻ đến mấy lần, như cái xơ mĩ, mà lúc nó ra đến chỗ hậu môn thì thấy nó non thật rất khó chịu.

Thuốc bán một liều (hai chai), mỗi chai sáu hào.

Các hiệu Đại-lý bán thuốc cai nha phiến của tôi đều có bán thuốc xán cả.

Nguyễn sử tòa

thượng hạng thông phán

TRẦN-ĐỨC-CẢNH

39 Phố Tả-trường -- NAM-DINH

39 Phố Tả-trường -- NAM-DINH

39 Phố Tả-trường -- NAM-DINH

39 Phố Tả-trường -- NAM-DINH

39 Phố Tả-trường -- NAM-DINH

39 Phố Tả-trường -- NAM-DINH

39 Phố Tả-trường -- NAM-DINH

39 Phố Tả-trường -- NAM-DINH

39 Phố Tả-trường -- NAM-DINH

39 Phố Tả-trường -- NAM-DINH

39 Phố Tả-trường -- NAM-DINH

39 Phố Tả-trường -- NAM-DINH

39 Phố Tả-trường -- NAM-DINH

39 Phố Tả-trường -- NAM-DINH

39 Phố Tả-trường -- NAM-DINH

39 Phố Tả-trường -- NAM-DINH

39 Phố Tả-trường -- NAM-DINH

39 Phố Tả-trường -- NAM-DINH

39 Phố Tả-trường -- NAM-DINH

39 Phố Tả-trường -- NAM-DINH

39 Phố Tả-trường -- NAM-DINH

39 Phố Tả-trường -- NAM-DINH

39 Phố Tả-trường -- NAM-DINH

39 Phố Tả-trường -- NAM-DINH

39 Phố Tả-trường -- NAM-DINH

39 Phố Tả-trường -- NAM-DINH

39 Phố Tả-trường -- NAM-DINH

39 Phố Tả-trường -- NAM-DINH

39 Phố Tả-trường -- NAM-DINH

39 Phố Tả-trường -- NAM-DINH

39 Phố Tả-trường -- NAM-DINH

39 Phố Tả-trường -- NAM-DINH

39 Phố Tả-trường -- NAM-DINH

39 Phố Tả-trường -- NAM-DINH

39 Phố Tả-trường -- NAM-DINH

39 Phố Tả-trường -- NAM-DINH

39 Phố Tả-trường -- NAM-DINH

39 Phố Tả-trường -- NAM-DINH

39 Phố Tả-trường -- NAM-DINH

39 Phố Tả-trường -- NAM-DINH

39 Phố Tả-trường -- NAM-DINH

39 Phố Tả-trường -- NAM-DINH

39 Phố Tả-trường -- NAM-DINH

YÊU NƯỚC

PHẢI YÊU NGHỀ

Thuốc là nghề rất quan hệ cho tính mạng loài người. Nghề thuốc nam ngày nay suy đồi quá, Nhà thuốc NAM-THIÊN-ĐƯỜNG hết lòng nghiên cứu để bảo tồn thuốc nam, hiện đã chế tạo đủ hết các thứ thuốc cao, đơn, hoàn, tán rất linh nghiệm, đã được bằng nhà nước cấp khen, xin các ngài đồng bang chiếu cổ mua dùng thuốc NAM-THIÊN-ĐƯỜNG, để chấn hưng cho nghề thuốc nam.

Nhà thuốc NAM-THIÊN-ĐƯỜNG cần dùng nhiều người làm Đại-lý ở các tỉnh TRUNG-KY, NAM-KY, AI-LAO và CAO-MÉN, ngài nào sẵn lòng làm Đại lý, xin gửi thư lấy trương trình và catalogue.

Bản đường mới chế ra thứ dầu Nam-Thiên-Quất-Thần là thứ dầu Nội hóa rất tốt rất quý, xưa nay chưa có thứ dầu n. iốt bằng, người Việt nam nên dùng dầu Nam Thiên, có bán tại các nhà Đại lý ở các tỉnh.

NAM-THIÊN-ĐƯỜNG

48, rue Bao ninh ở NAM-DINH

48, rue Bao ninh ở NAM-DINH

48, rue Bao ninh ở NAM-DINH

48, rue Bao ninh ở NAM-DINH

48, rue Bao ninh ở NAM-DINH

48, rue Bao ninh ở NAM-DINH

48, rue Bao ninh ở NAM-DINH

48, rue Bao ninh ở NAM-DINH

48, rue Bao ninh ở NAM-DINH

48, rue Bao ninh ở NAM-DINH

48, rue Bao ninh ở NAM-DINH

48, rue Bao ninh ở NAM-DINH

48, rue Bao ninh ở NAM-DINH

48, rue Bao ninh ở NAM-DINH

48, rue Bao ninh ở NAM-DINH

48, rue Bao ninh ở NAM-DINH

48, rue Bao ninh ở NAM-DINH

48, rue Bao ninh ở NAM-DINH

48, rue Bao ninh ở NAM-DINH

48, rue Bao ninh ở NAM-DINH

48, rue Bao ninh ở NAM-DINH

48, rue Bao ninh ở NAM-DINH

48, rue Bao ninh ở NAM-DINH

48, rue Bao ninh ở NAM-DINH

48, rue Bao ninh ở NAM-DINH

48, rue Bao ninh ở NAM-DINH

48, rue Bao ninh ở NAM-DINH

48, rue Bao ninh ở NAM-DINH

48, rue Bao ninh ở NAM-DINH

48, rue Bao ninh ở NAM-DINH

48, rue Bao ninh ở NAM-DINH

48, rue Bao ninh ở NAM-DINH

48, rue Bao ninh ở NAM-DINH

48, rue Bao ninh ở NAM-DINH

48, rue Bao ninh ở NAM-DINH

48, rue Bao ninh ở NAM-DINH

48, rue Bao ninh ở NAM-DINH

48, rue Bao ninh